

»Po temi je postalo svetlo.«

To je napis ob spomeniku, ob katerem smo zbrani. In to je misel, ki vodi posameznika, družbo, ki vodi človeštvo, da se po bitkah, katastrofah in težkih časih znova postavi na noge in ustvarja prihodnost.

Čas in dogodki, zaradi katerih smo danes tukaj, so zagotovo bili težki, najtežji v moderni zgodovini. Druga svetovna vojna je izkopala grob 90 tisoč Slovincem, od katerih je bilo skoraj 40 odstotkov civilistov. A vendar smo Slovenci kot narod iz te vojne izšli kot zmagovalci – zato, ker smo se odločili, da bomo o svoji usodi odločali sami. Ker se nismo prepustili toku usode, diktatu velikih in tujčevi peti.

Uporniška moč in jasen cilj naših staršev in starih staršev sta bila odločilna za slovenski narod. Borili so se za pravo in pravično stvar. Zaradi pogumnih kurirjev, ki se jim na tem mestu poklanjamo, Kozjanske čete, ki je bila tod doma – tudi zaradi njih smo danes svobodni. Zaradi borcev, partizanov, ki so se borili proti okupatorju, zaradi zavednih ljudi, ki so se uprli potujčevanju, nacizmu in fašizmu, zaradi želje po svobodi: zato smo ostali slovenska dežela.

Narodnoosvobodilni boj je postavljaj temelje današnji državi. To je zgodovinsko dejstvo, ki ga ne more ne izbrisati ne predrugčiti nič in nihče.

Brez narodnoosvobodilnega boja bi bila svetloba po temi gotovo drugačna.

Zato je prav in pomembno, da Zveze združenj borcev za ohranjanje vrednot NOB po Sloveniji skrbijo za prenašanje zgodovinskih dejstev na mlade.

Kot je tudi prav in pomembno, da smo razkrili in obsodili nezakonite poboje in nepravilnosti, ki so se dogajale v časih po vojni, in se poklonili tudi tem žrtvam, med njimi mnogim nedolžnim.

Najbolj prav in najbolj pomembno pa je, da poskrbimo, da se krvava zgodovina nikoli več ne ponovi. Vojna, najsí bo dolga ali kratka, kot je bila denimo osamosvojitvena vojna za Slovenijo (med katero smo znova dokazali svojo narodno zavest), je travma za vse - za zmagovalce in poražence, za domačine in tujce, za napadalce in branitelje.

V resnici smo vsi ranljivi, smo samo ljudje, ki pa imamo dovolj prostora in možnosti, pa upam, da tudi razuma, da kljub različnim mnenjem, jezikom, veri, barvi kože in kljub morda različni interpretaciji zgodovine ... živimo v sožitju. Da živimo v miru.

Mir NI samoumeven. Za mir se moramo truditi. Ne samo širši svet, tudi sodobna Evropa nam to dokazuje. V preteklih letih so se povečevale napetosti zaradi finančne, gospodarske in migrantske krize. Priča smo bili vzponu voditeljev, ki so z igranjem na karto domoljubja in s populističnimi obljubami o prihodnosti na svojo stran pridobili mnogo volivcev, ki so jim vseč besede o zaščiti države in naroda, o samozadostnosti, večvrednosti večin.

Takšna retorika žal vodi v izolacijo -, zapiranje pa se še nikoli v preteklosti ni izkazalo kot dobra rešitev. V globaliziranem svetu z visoko stopnjo soodvisnosti si ne smemo privoščiti, da bi nam ograje na mejah preprečevale pogled na drugo stran. V Evropsko unijo nismo šli zato, da bi se omejevali, temveč da bi v skupnem prostoru uresničevali svoboščine pretoka ljudi, kapitala, dela, storitev, pa tudi zato, da bi prevetrili ideje in si razširili miselna obzorja.

Zato sem toliko bolj vesela, da je predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker prav ta teden predstavil svoje videnje prihodnje Evropske unije, scenarij, ki gre po mojem mnenju v zelo pravo smer. Dobili smo jasno sporočilo, da je Evropa celina enakopravnih državljanov in da je skupnost držav, ki morajo dosledno spoštovati pogodbe in zaveze.

Pravila, ki so rezultat številnih polstoletnih kompromisov, niso gostilniška ponudba, iz katere izbiramo po dnevnem okusu. Ne, evropska pravila so pravna, zakonska podlaga, na podlagi katere lahko in moramo države članice in njihovi državljani uresničevati in uživati svoje pravice in dolžnosti. Zato je nesprejemljivo, da se države, kot so Poljska, Madžarska, Slovaška, samovoljno odločijo, da ne bodo sprejele beguncev, nesprejemljivo je, da Hrvaška ne spoštuje razsodbe arbitražnega sodišča.

Cilj evropske politike nikakor ni Evropa več hitrosti in različnih razvojnih jeder. Ravno nasprotno - močno in vplivno Evropo lahko ohranimo le s povezovanjem od vzhoda do zahoda, od severa do juga, in sicer s skupnimi močmi in napredkom za vse.

Slovenija je od vedno bila del Evrope. Druge alternative od članstva v Uniji sploh nima.

Kot evropska poslanka predvsem doma slišim veliko kritik na račun EU in številne so upravičene. A vendar bi rada rekla, da smo ljudje včasih nekritični – hitro se navadimo na boljše standarde, ki nam postanejo samoumevni, pri tem pa pozabimo, da ni bilo vedno tako.

Sloveniji članstvo v Uniji prinaša vsakodnevne prednosti in koristi – od skupne valute, potovanj, pravic potrošnikov, varovanja okolja, do carinske unije, ustanavljanja podjetij, skupnih standardov. Če pogledate okrog sebe, tudi v svoji občini, skorajda ni projekta, ki ne bi bil vsaj deloma financiran iz evropskih sredstev, iz njih je močno subvencionirano tudi kmetijstvo. Evropska unija je odprla tudi veliko priložnosti za mlade

Prepričana sem, da smo velikokrat dokazali, da zmoremo v kritičnih trenutkih delovati enotno, solidarno, partnersko. Zrelo. To zrelost in odgovornost potrebujemo v vsakodnevem življenju. Tudi v politiki. Potrebujemo vizijo za prihodnost, pogled naprej.

Upam, da bodo politično in volilno obarvani meseci, ki so pred nami, na površje prinesli sveže, tudi mlajše obraze, pa ambiciozne in drzne ideje, ki bi ne bile le volilni korenček, marveč tudi resno zastavljeni in izpeljani cilji. Srčno si želim, da bi prerasli preigravanje vedno istih tem, ki tradicionalno polarizirajo Slovence, in se resnično osredotočili na ustvarjanje pogojev, ki bi vsem našim prebivalcem omogočili dostojno, človeka vredno življenje, to pa so rast delovnih mest, dostojen dohodek, izboljšanje sociale in zdravstva ter skrb za mlade in ranljive skupine.

Gospodarski kazalci se izboljšujejo, nezaposlenost počasi, a konstantno upada, in to so dobri razlogi za optimizem ter lepa priložnost, da ponovno začnemo graditi zgodbo o uspehu. To je naša skupna, a tudi posamična odgovornost. Škoda bi bilo, če bi domovini zapravili priložnost.

Kajti, kot je zapisal Oton Župančič in kot je tudi zapisano na spominski plošči: »Domovina je ena, nam vsem dodeljena, in eno življenje in ena smrt. Bodočnost je vera, kdor zanjo umira, se dvigne v življenje, ko pade v smrt.«